

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem
prometu

Kotnikova 19a
1000 Ljubljana
Slovenija
telefon: 01 400 8961
spv@avp-rs.si
<http://www.avp-rs.si>

Številka: 37172-9/2015/

Datum: 28.9.2015

Občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Zadeva: AKCIJA ZA VEČJO VARNOST PEŠCEV - bodi previden****

Spoštovani!

Tudi v letošnjem letu bo v obdobju od **1. do 18. oktobra 2015** potekala nacionalna akcija za večjo varnost Pešcev s sloganom **bodi pre**viden****, s katero opozarjamo na problematiko varnosti pešcev v prometu, voznike na skrbno ravnanje do pešcev, učence v šolah, njihove starše in stare starše na uporabo kresničk in drugih odsevnih materialov, ki zagotavljajo večjo varnost pešcev. Akcija je del načrtovanih aktivnosti za večjo prometno varnost v Sloveniji, ki potekajo na nacionalni in lokalni ravni.

V letošnjem letu želimo nadaljevati večino tradicionalnih aktivnosti. Letos prvič ob pričetku akcije organiziramo istočasno v **40 lokalnih skupnosti** preventivne dogodke v sodelovanju z občinskimi SPV, ki bodo potekali **1. oktobra 2015 od 17.00 do 19.00 ure**. Terenska akcija bo potekala v naslednjih občinah: Apače, Celje, Cerklje ob Noč, Dobje, Dolenjske Toplice, Duplek, Gornja Radgona, Gornji grad, Gorenja vas – Poljané, Log-Dragomer, Idrija, Kobarid, Komenda, Ljubljana, Maribor, Metlika, Mislinja, Mozirje, Murska Sobota, Muta, Nova Gorica, Piran, Postojna, Prevalje, Ptuj, Razkrižje, Rečica ob Savinji, Ribnica, Selnica, Slovenske Konjice, Šenčur, Škofja Loka, Turnišče, Velenje, Vrhnika, Zreče, Žalec, Žiri, Žirovnica in Žužemberk.

Glavni sporočili glede varnosti pešcev se nanašata na:

- **Voznike, ki morajo poskrbeti s svojim ravnanjem, nižjimi hitrostmi znotraj oz. v bližini naselij za pešce, ki spadajo med šibkejšje udeležence v prometu.**
- **Pešce, ki morajo uporabljati odsevna telesa ter tako poskrbeti da bodo dobro vidni v prometu in se ravnati skladno s predpisi glede hoje v in izven naselij, prečkanja cest itd.**
- **Posebej so ogroženi starejši pešci nad 65 let starosti, hkrati pa tudi otroci in mladostniki**

Ogroženost pešcev

Do sedaj je v letošnjem letu umrlo 11 pešcev, kar je v primerjavi z enakim obdobjem lani poslabšanje, 58 je bilo hudo poškodovanih ter 283 lažje poškodovanih. Med umrlimi močno izstopajo starejši, in sicer je bilo 5 (45%) umrlih nad 65 let starosti, 6 (55%) pa med 45 in 65 letom starosti. Glede na vzroke prometnih nesreč, v katerih so bili pešci huje poškodovani ali umrli, izstopajo v letu 2015 neupoštevanje pravil o prednosti (19%), nepravilnosti pešca (10%), premiki z vozilom (9%) ter neprilagojena hitrost (5%). Med nesrečami z udeležbo pešcev jih je bilo v letu 2014 89% znotraj naselij ter le 11% izven naselja, kar 78% umrlih pešcev je bilo pri prečkanju ceste. Glede na regijo po ogroženosti pešcev v letošnjem letu izstopajo Osrednjeslovenska regija in Podravje.

Glede voznikov je osnovno sporočilo akcije za večjo varnost pešcev, da morajo znižati hitrosti znotraj naselja ter upoštevati in odstopiti prednost pešcem, ki želijo prečkati cesto na označenem prehodu za pešce (za kršitev le-tega je zakonsko predpisana tudi kazen). Tako želimo vzporedno promovirati idejo **PEŠCI imajo prednost!** znotraj naselja, saj so šibkejši udeleženci v prometu, zato jim moramo drugi še posebej skrbno paziti.

Pešci lahko s svojim ravnanjem pomembno prispevajo k večji varnosti, in sicer s pravilnim prečkanjem na označenih mestih ter da se vedno prepričajo, da je prečkanje varno in svojo namero tudi jasno nakažejo (z dvignjeno roko), pravilno hojo ob cestišču, uporabi odsevnikov ter tako povečajo svojo vidnost.

Učinkoviti ukrepi za večjo varnost pešcev z vidika infrastrukture so tudi različni ukrepi za umirjanje prometa, ki znižujejo hitrosti vozil, zagotovljene ustrezne površine za pešce (pločniki, hodniki, pasovi in ustrezno urejeni prehodi), javna razsvetljava v naseljih ter dodatno osvetljeni prehodi za pešce (in vgradnja LED diod), ki povečajo vidnost pešcev ter uvajanje novejših ITS ukrepov za večjo varnost pešcev (spremenljiva utripajoča prometna signalizacija itd.).

Ob tem je potrebno izpostaviti tudi učinkovitost nadzora nad ravnanjem voznikov v bližini prehodov za pešce, posebej znotraj naselij, kjer je delež pešcev nasploh večji, prisotni pa so tako vsi, starejši, otroci, invalidi itd.

Z razvojem vozil so se razvili tudi sistemi pri proizvodnji vozil, ki so pešcem oz. ranljivejšim udeležencem v prometu prijaznejši, saj večji del energije ob morebitnem trku ne prenesejo na pešca, ampak se porazdeli po pločevini. Poleg tega pešca sile odbijejo na stran vozila, tako da zmanjšajo možnost povozitve pešca po samem trku. Ti ukrepi so dokazano učinkoviti pri trkih s hitrostjo do 50 km/h, pri višjih hitrostih pa ni razlik.

AKTIVNOSTI

V sklopu akcije bodo potekale različne aktivnosti, več o tem lahko najdete v prilogi Načrt aktivnosti za večjo varnost pešcev.

Na Javni agenciji RS za varnost prometa – Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pa smo pripravili naslednje aktivnosti:

- **AKCIJA PO ŠOLAH** bodi **previden**

Otroci v okviru pouka svojim starim staršem ali drugim sorodnikom pišejo pisma, v katerem je priloženo tudi sporočilo glede varnega ravnanja starejših pešcev v prometu ter uporabe odsevnih predmetov. Tudi v letošnjem letu smo pripravili za sodelujoče šole pisma, zloženke ter plakate, ter jih vabimo, da se v okviru svojih aktivnosti na šolah pridružijo akciji. Z gradivom, ki vam ga namenjamo, želimo opozoriti in spodbuditi učence in njihove stare starše na uporabo odsevnih

predmetov. Akcija je namenjena učencem četrtil razredov OŠ ter posredno njihovim starim staršem oz. starejšim nad 65 let, ki so med pešci najbolj ogroženi.

Aktivnosti po šolah lahko potekajo od začetka oktobra, ko bi želeli povečano intenzivnost aktivnosti, pa do januarja 2015, ko se bodo aktivnosti zaključile.

- **PREVENTIVNA GRADIVA ZA OBČINSKE SPV**

Poleg gradiva namenjenega za šole pa boste prejeli tudi zgibanke in plakate bodi previden, ki jih lahko uporabite za svoje preventivne aktivnosti, ki jih boste izvajali v tem času. Žal ne moremo zagotoviti odsevnih trakov, ki bi jih lahko v okviru vaši dogodkov delili pešcem, ki hodijo v mraku ob cesti.

Plakate in zgibanke namestite tam, kjer se zbirajo otroci, mladi in starejši, da bodo čim bolj opazni (zdravstveni domovi, trgovine, šole in vrtci ter druga mesta ...) Predlagamo, da obiščete institucije, kjer so vključeni otroci ali starejši oz. mesta, kjer se zbirajo, in jih spodbudite k aktivnostim na tem področju (npr. vrtci, domovi za ostarele občane, društva upokojencev).

- **ODSEVNI TRAKOVI**

V letošnjem letu bomo zagotovili 5.000 odsevnih trakov za izvajanje aktivnost na terenu in sicer z opozarjanjem pešcev v pogojih slabše vidljivosti (v mraku in ponoči) na uporabo odsevnih teles. Prednost imajo občine, ki bodo sodelovale v terenski akciji 1. oktobra 2015.

- **MEDIJSKA GRADIVA (TV IN RADIJSKI SPOTI)**

Za medijske aktivnosti na lokalni ravni lahko uporabite obstoječe televizijske in radijske spota, pleg tega pa vas vabimo, da v okviru lokalnih medijev pripravite vsebinske prispevke. Za izhodišče so vam lahko z naše strani posredovane informacije. Spoti so dostopni na naših spletnih straneh oz. nam sporočite vašo željo po elektronski pošti.

- **PREVENTIVNI IZOBRAŽEVALNI DOGODKI ZA STAREJŠE PEŠCE**

Za namene informiranja starejših pešcev glede varnega ravnanja v prometu, pravil hoje v naseljih, kjer ni pločnikov, nujnosti uporabe odsevnih predmetov itd. smo pripravili posebno elektronsko predstavitev, kjer so predstavljene ključne vsebine, prilagojene za starejše pešce, ki so najbolj ogroženi. Predlagamo, da organizirate posebna srečanja za starejše znotraj občine, krajevnih ali četrtnih skupnosti, domov za starejše občane, društev za upokojence, v sodelovanju s cerkvami, kjer na kratko (max. 45 min) predstavite vsebino, nato pa morda organizirate kratek ogled nevarnih mest v sami okolici s predstavitvijo nevarnosti ter ustreznega ravnanja v vlogi pešcev.

- **PIREDITVE Z "VIDKOM**

Z demonstracijskim šotorom VIDKOM bomo sodelovali v okviru lokalnih preventivnih dogodkov in sicer v Mariboru, Ljubljani, Tržišču, Jesenicah itd. Z Vidkom na nazore način prikažemo nujnost uporabe odsevnikov pri pešcih, da tako povečajo svojo vidnost in lahko vozniki pravočasno ustrezno ukrepajo.

- **DRUGE AKTIVNOSTI**

Poleg preventivnih aktivnosti bi radi tako na nacionalni ravni kot tudi lokalni ravni v sodelovanju z drugimi organi in ustanovami zagotovili tudi ustrezen nadzor nad ravnanjem voznikov in pešcev. Prosimo vas, da se na lokalni ravni povežete z drugimi ter skupaj sodelujete pri izvedbi aktivnosti tako na preventivnem, represivnem ter infrastrukturnem področju. Obrnete se lahko na Društva upokojencev, Policijo, občinska redarstva, društva ZŠAM. Prav tako se bodo oni obrnili na vas za skupno sodelovanje in potrebna gradiva za izvajanje aktivnosti na lokalni ravni.

Ob akciji za večjo varnost pešcev je seveda priložnost tudi za ogled nevarnih mest za pešce ter v sodelovanju z inšpekcijskimi službami urejanje površin za pešce na lokalni ravni, uvajanje ukrepov za umirjanje prometa ter drugih tehničnih ukrepov za izboljšanje varnosti pešcev, obiske otrok pri županih z namenom opozarjanja na njihove probleme glede varnosti v prometu itd..

PREVZEM GRADIV

Preventivna gradiva za šole bomo posredovali preko Izpitnih centrov v naslednjih dneh ter vas o tem obvestili glede prevzema. Za bližnje pa je možen tudi prevzem v skladišču v BTC (Letališka 152, Hala Vodafone Arena-klet) po predhodnem dogovoru.

Več o poteku in namenu akcije najdete tudi na spletnih straneh www.avp-rs.si ali se obrnite neposredno na nas (tel 01/400 89 61) ali po elektronski pošti spv@avp-rs.si.

Za vaše sodelovanje v akciji in pomoč se vam iskreno zahvaljujemo. Želimo, da bi celotno akcijo izvedli skupaj in pričakujemo uspešno sodelovanje, da bi bili pešci pri nas varnejši.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Mateja Markl
Vodja SPV

Priloge: - Program aktivnosti PEŠEC in Seznam ukrepov

Poslano: - občinskim SPV, Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije

Vložiti: - v zadevo.